

Ik spreek u toe vanop de bovenste bol van het atomium. Het is hier een ideaal voetbalweertje, maar ik ga u helaas een verhaal voorlezen, de geschiedenis van de man die niet wist wat postmodernisme was.

De man die niet wist wat postmodernisme was.

Er was eens een man die niet wist wat postmodernisme was. Dit was zeer erg. Zijn kinderen schaamden zich over hem, en zijn vrienden op kantoor lachten hem uit. Zo kon dit niet verder.

De man nam een abonnement op het populaire tijdschrift Etcetera, en leerde alle artikels uit het hoofd. Vervolgens schafte hij zich een lange zwarte overjas aan en, omdat hij vroegtijdig kaal was, een pruikje met stekelhaar. Dan zag hij achter elkaar wel zes toneelstukken van Jan Decorte, en een van Jan Fabre – maar dat zijn er eigenlijk ook zes. Hij zorgde ervoor altijd op de eerste rij te zitten zodat hij helemaal onder het spuug kwam, dat hij thuis zorgvuldig bestudeerde.

Ook luisterde hij elke morgen zeer aandachtig, als in de metro de muziek van Soft Verdict gespeeld werd.

Ten slotte verdween hij eens per jaar voor twee weken, zagezegd naar Berlijn, maar in werkelijkheid dook hij klandestien onder in zijn sombere kelder, zonder eten noch drinken, zodat hij er bij zijn terugkeer op kantoor indrukwekkend grauw en ingevallen uitzag, tot grote afgunst van zijn collega's die nu niet meer lachten.

Met dit alles kende de man die niet wist wat postmodernisme was, buitengewoon veel succes. Hij stond in de krant, kwam op radio en televisie. Hij werd een gevreesde verschijning in postmodernistische supporterslokalen.

Zo gebeurde het dat de man die niet wist wat het postmodernisme was, op een nacht een meisje zeer droef en eenzaam zag wenen. Zijn hart smolt en hij werd onmiddellijk hevig verliefd. Hij legde zijn hand op haar knie en zei: Je moet in mij geloven, zeg me waarom je weent. Het meisje keek hem smekend in de ogen. Snotterend zei ze: ik weet niet wat het postmodernisme is.

Ha, riep hij, als het dat maar is. Hij streelde nu de binnenkant van haar dij, en begon boeiend te vertellen over het postmodernisme. Hij zei: het postmodernisme is
(fade out)

(Rob Leurentop in De tafel van twee, zondag 12 november 1986, BRT 2, omroep Brabant)

Tadeusz Kantor was in onze contreien, waar hij zelf zijn artistieke roots situeert. Alex Mallems beschrijft de voorstellingen in Antwerpen. Johan Thielemans polst Kantor over hoe Pools zijn werk is.

“Artiesten kunnen stikken!”

De macabere revue van Tadeusz Kantor

Vorig jaar op het Festival van Avignon zag ik een eerste keer *Qu'ils crèvent les artistes!* in een kale gymnastiekzaal vanop een harde houten (turn)bank. Toen konden noch de overvolle zaal, noch de broeierige hitte, noch het gebrek aan zitcomfort verhinderen dat ik anderhalf uur aan één stuk door gefascineerd werd door de macabere revue die Kantor daar liet passeren. Plastisch sterke theaterbeelden als dat apocalyptisch paard-skelet of de barrica-



Artiesten kunnen stikken! – (Cricot 2) – Foto Jacquie Bablet

de aan het slot, ondersteund door melancholisch-tragische Poolse marsmuziek in combinatie met verrassende tangoklanken creëerden samen een meeslepende visueel-sonore sfeer die weken later nog even krachtig bleef nawerken. Ik besloot in mijn festivalimpressie over Avignon '85 mijn hoofdstukje Kantor met het gooien van de handschoenen naar organisatoren bij ons: “Wie haalt de meest authentieke theatermaker nog eens naar hier?” (Etcetera 12/85, p. 58).

Vijftien maanden later zit ik in de Antwerpse Singel opnieuw naar *Artiesten kunnen stikken!* te kijken. Frie Leysen leest dus Etcetera en heeft de handschoenen opgeraapt. Een hele uitdaging blijft het in ieder geval: Kantor mag dan ondertussen wel al 71 jaar oud geworden zijn, het blijft een eigenzinnig, onberekenbaar en vaak moeilijk karakter. In Antwerpen valt het allemaal nogal mee: Kantor situeert in onze contreien immers zijn artistieke “roots”, nl. bij de symbolisten Maeterlinck, Crommelynck, Verhaeren en andere de Ghelderodes. Ook zijn bewondering voor onze surrealistische schilders (Delvaux, Magritte) steekt Kantor niet onder